

DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-8559/2026-12-10>

УДК 339.138:378.014

Панюк Тетяна Петрівна

кандидат економічних наук, доцент,
професор кафедри економіки та управління бізнесом,
Рівненський державний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-2494-6111>

Вальковець Алла Степанівна

старший викладач кафедри економіки та управління бізнесом,
Рівненський державний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5912-9891>

Яковенко Роман Олександрович

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет
ORCID: <https://orcid.org/0009-0009-8737-2547>

МАРКЕТИНГОВІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

У статті досліджено особливості функціонування закладів вищої освіти України в умовах трансформації освітньої системи, посилення конкуренції на ринку освітніх послуг та реалізації концепції сталого розвитку. Обґрунтовано, що сучасні заклади вищої освіти виступають не лише освітніми та науковими установами, але й активними суб'єктами соціально-економічних відносин, які формують людський капітал, сприяють інноваційному розвитку держави та забезпечують її конкурентоспроможність. Проаналізовано нормативно-правову базу розвитку вищої освіти України, стратегічні напрями її реформування та тенденції зміни мережі закладів вищої освіти і контингенту здобувачів освіти. Визначено ключові фактори, що впливають на економічну безпеку закладів вищої освіти, зокрема скорочення державного фінансування, демографічні виклики, глобалізаційні процеси, посилення конкуренції з боку вітчизняних та іноземних університетів. Доведено, що важливу роль у забезпеченні економічної стійкості закладів освіти відіграє маркетинг освітніх послуг, який сприяє дослідженню потреб ринку праці, формуванню позитивного іміджу та бренду університетів, підвищенню якості освітніх програм і розширенню міжнародного співробітництва. Особливу увагу приділено стратегічним і операційним цілям розвитку вищої освіти України, спрямованим на підвищення автономії закладів освіти, інтеграцію освіти, науки та бізнесу, розвиток інноваційної екосистеми та впровадження цифрових технологій у навчальний процес. Встановлено, що реалізація маркетингового підходу сприятиме підвищенню конкурентоспроможності закладів вищої освіти, зміцненню їх економічної безпеки та забезпеченню сталого розвитку освітньої сфери в умовах сучасних соціально-економічних викликів. Додатково, у статті підкреслено значення комплексного підходу до управління закладами вищої освіти, що поєднує маркетингові стратегії, фінансове планування та розвиток людського капіталу. Розглянуто роль інноваційних освітніх програм та цифрових платформ у зміцненні бренду університетів і підвищенні їхньої привабливості для здобувачів освіти та партнерів.

Ключові слова: маркетинг, освітні послуги, ринок освітніх послуг, економічна безпека, система вищої освіти, заклади вищої освіти, сталий розвиток.

Tetiana Paniuk, Alla Valkovets, Roman Yakovenko

Rivne State University of the Humanities

MARKETING ASPECTS OF ENSURING ECONOMIC SECURITY OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS IN THE CONTEXT OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT

The article examines the peculiarities of the functioning of higher education institutions in Ukraine in the context of the transformation of the education system, increased competition in the education services market, and the implementation of the concept of sustainable development. It is argued that modern higher education institutions are not only educational and scientific institutions, but also active participants in socio-economic relations, which form human capital, contribute to the innovative development of the state, and ensure its competitiveness. The regulatory and legal framework for the development of higher education in Ukraine, the strategic directions for its reform, and the trends in changes in the network of higher education institutions and the contingent of students are analyzed. The key factors affecting the economic security of higher education institutions are identified, in particular, the reduction of state funding, demographic challenges, globalization processes, and increased competition from domestic and foreign universities. It has been proven that marketing of educational services plays an important role in ensuring the economic stability of educational institutions, contributing to the study of labor market needs, the formation of a positive image and brand of universities, the improvement of the quality of educational programs, and the expansion of international cooperation. Particular attention is paid to the strategic and operational goals of the development of higher education in Ukraine, aimed at increasing the autonomy of educational institutions, integrating education, science, and business, developing an innovative ecosystem, and introducing digital technologies into the educational process. It has been established that the implementation of a marketing approach will contribute to increasing the competitiveness of higher education institutions, strengthening their economic security, and ensuring the sustainable development of the educational sphere in the context of modern socio-economic challenges. In addition, the article emphasizes the importance of a comprehensive approach to the management of higher education institutions, combining marketing strategies, financial planning, and human capital development. The role of innovative educational programs and digital platforms in strengthening the brand of universities and increasing their attractiveness to students and partners is considered.

Keywords: marketing, educational services, educational services market, economic security, higher education system, higher education institutions, sustainable development.

Вступ. Сучасний етап розвитку системи вищої освіти України характеризується глибокими трансформаційними процесами, зумовленими глобалізаційними викликами, євроінтеграційними процесами, демографічними змінами та необхідністю реалізації концепції сталого розвитку. Відповідно до Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та стратегічних документів державної освітньої політики, вища освіта розглядається як ключовий фактор формування людського капіталу, інноваційного потенціалу держави та забезпечення її конкурентоспроможності на світовому освітньому просторі [1, 2].

В сучасних умовах заклади вищої освіти функціонують не лише як освітні й наукові установи, але й як суб'єкти ринку освітніх послуг, діяльність яких супроводжується високим рівнем конкуренції, необхідністю адаптації до змін зовнішнього середовища та формування стійких конкурентних переваг. Скорочення державного фінансування, зниження кількості потенційних вступників, посилення конкуренції з боку вітчизняних і зарубіжних університетів зумовлюють необхідність

впровадження ефективних механізмів забезпечення економічної безпеки закладів вищої освіти.

Важливу роль у формуванні економічної стійкості та конкурентоспроможності закладів вищої освіти відіграє маркетинг освітніх послуг, який забезпечує дослідження попиту на освітні програми, формування позитивного іміджу закладу, розвиток бренду університету, залучення абітурієнтів та розширення міжнародного співробітництва. Використання маркетингових інструментів сприяє підвищенню ефективності управління закладами освіти, їх адаптації до умов ринкового середовища та забезпеченню сталого розвитку освітньої сфери.

У цьому контексті особливої актуальності набуває дослідження економічної безпеки закладів вищої освіти через призму маркетингового підходу, що дозволяє комплексно оцінити вплив внутрішніх і зовнішніх факторів на стабільність функціонування освітніх установ та визначити напрями підвищення їх конкурентоспроможності.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження слугували наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених з проблем економічної

безпеки закладів вищої освіти, маркетингу освітніх послуг та сталого розвитку, нормативно-правові акти України у сфері освіти, а також статистичні дані Державної служби статистики України й аналітичні матеріали міжнародних організацій. Методологічну основу дослідження становлять загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. У роботі використано методи аналізу і синтезу, теоретичного узагальнення та системного підходу для дослідження функціонування закладів вищої освіти як складних соціально-економічних систем. Порівняльний і статистичний аналіз застосовано для оцінювання тенденцій розвитку мережі закладів вищої освіти та їх конкурентного середовища. Метод структурно-логічного аналізу дозволив обґрунтувати роль маркетингових інструментів у забезпеченні економічної безпеки та сталого розвитку закладів вищої освіти.

Метою статті є дослідження ролі та значення маркетингових інструментів у забезпеченні економічної безпеки закладів вищої освіти в умовах трансформації системи вищої освіти України та реалізації концепції сталого розвитку, а також обґрунтування напрямів підвищення їх конкурентоспроможності на ринку освітніх послуг.

Результати. Особливістю сучасного етапу становлення державності в Україні та здійснення реформ згідно Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» та проекту Закону України «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року» у сфері освіти, зокрема вищій, передбачені зміни, що стосуються вищої університетської освіти як сфери, де створюється людський капітал та формується база знань [1, 2]. У цьому контексті роль університетів зазнає трансформації: вони перетворюються на каталізatori суспільного прогресу, посилюючи дослідницьку складову, стимулюючи інноваційні процеси, забезпечуючи передачу знань і технологій, а також сприяючи формуванню та розвитку людського капіталу, що забезпечує соціальну складову цієї концепції.

Соціальна компонента сталого розвитку має в своєму фокусі, неекономічні інтереси індивіда. Вона охоплює весь спектр прав людини, як індивідуальних, так і колективних, включаючи питання корпоративного управління, а також більш широке коло проблем підтримки стабільності соціальних і культурних систем, примноження гуманітарних цінностей сучасного суспільства. Згідно базової ідеї сталого розвитку, соціальна стійкість виходить із принципу «міжпоколінської справедливості»-визнання того, що майбутні покоління повинні мати, як мінімум, рівний з нинішнім поколінням доступ до соціальних ресурсів [2,7]. Крім того, вважається, що всередині нинішнього покоління також повинен бути забезпечений рівний доступ до соціальних ресурсів. Тому важливим аспектом

соціальної стабільності є справедливий розподіл благ, зокрема освітніх послуг.

В Україні процес реформування освіти і науки відбувається на тлі політичної та соціальної нестабільності, під впливом фінансово-економічної кризи, погіршення демографічної ситуації, а також дії глобалізаційних чинників та євроінтеграційних процесів, що в сукупності впливають на рівень конкурентоспроможності, стійкості та безпеки закладів вищої освіти (ЗВО). Вітчизняні і зарубіжні науковці, досліджуючи сутність економічної безпеки як категорії, дійшли висновку, що система вищої освіти пов'язана з соціально-економічними системами різних рівнів множиною зв'язків, чинників, параметрів, а отже, результати модернізації та реформування освітньої сфери доцільно оцінювати через призму економічної безпеки, яка є ключовим елементом стійкого функціонування інших об'єктів та систем [4, 6].

За останні роки уряд України здійснив низку заходів щодо реалізації ідей і положень Національної доктрини розвитку освіти [8] відносно її змін, підвищення якості, легкої доступності та конкурентоспроможності ЗВО на ринку освітніх послуг, що визначає маркетинговий аспект. У даному документі освіту визначено «... основою розвитку особистості, суспільства, нації та держави, запорукою майбутнього України. Вона є визначальним чинником політичної, соціально-економічної, культурної та наукової життєдіяльності суспільства. Освіта відтворює і нарощує інтелектуальний, духовний та економічний потенціал суспільства. Освіта є стратегічним ресурсом поліпшення добробуту людей, забезпечення національних інтересів, зміцнення авторитету і конкурентоспроможності держави на міжнародній арені». В даний час актуальною є нова державна політика у сфері освіти, яка має відповідати сучасним викликам і потребам розвитку країни.

Згідно Стратегії реформування вищої освіти в Україні до 2020 року відбулося удосконалення сучасної системи вищої освіти, перш за все, воно ґрунтувалось на вдосконаленні освітніх технологій та застосуванні інтерактивних форм навчання [10]. Почався перехід від загальноекономічних концепцій розвитку вищої освіти до концепцій, котрі ґрунтуються на положеннях економічної безпеки, що є важливим чинником розвитку в умовах нового часу. У країнах постсоціалістичного простору, де організація освітньої сфери має багато спільних ознак, актуальність дослідження проблематики економічної безпеки закладів вищої освіти (ЗВО) підвищується також унаслідок дії умов та чинників, серед яких: недостатній рівень бюджетного фінансування, що істотно обмежує фінансові можливості ЗВО; загострення конкуренції на ринку освітніх послуг, що обумовлено як збільшенням кількості приватних освітніх закладів

у країні, так і конкуренцією із зарубіжними університетами; погіршення демографічної ситуації; висока динаміка чинників, які визначають порядок функціонування освітніх закладів, що визначає необхідність постійного відволікання ресурсів ЗВО на розроблення адаптаційних механізмів замість їхнього спрямування на освітні цілі [12].

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту» метою вищої освіти є здобуття особою високого рівня наукових (творчих, мистецьких) професійних і загальних компетентностей, які необхідні для діяльності за певною спеціальністю чи в певній галузі знань [1].

Згідно з чинним Законом України «Про вищу освіту» підготовка фахівців здійснюється за освітніми чи науковими програмами на таких рівнях вищої освіти: початковий (з коротким циклом навчання) з присвоєнням освітньо-професійного ступеня «молодший бакалавр», перший (бакалаврський) рівень з присвоєнням ступеня «бакалавр», другий рівень – «магістр», третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий) – «доктор філософії» / «доктор мистецтв», вищий науковий рівень – «доктор наук». передумовою здобуття вищої освіти є здобуття повної загальної середньої освіти (ст. 17 Закону України «Про освіту»).

Заклади вищої освіти (ЗВО) в Україні надають вищевказані рівні вищої освіти залежно від типу. В Україні існують три типи закладів: університет; академія, інститут; коледж.

Університети можуть бути як багатогалузевими, так і галузевими і здійснювати підготовку за всіма рівнями вищої освіти, у тому числі надавати ступінь «доктор філософії». Інститути і академії можуть бути тільки галузевими (профільними, технологічними) і здійснювати підготовку за першим і другим рівнями, а за третім і вищим науковим рівнями – тільки за певними спеціальностями. Коледжі можуть здійснювати підготовку лише молодших бакалаврів і за першим рівнем (бакалавр) вищої освіти. Відмінністю університетів, академій та інститутів є обов'язковість здійснення фундаментальних та / або прикладних наукових досліджень.

Університети можуть функціонувати як багато-профільні або спеціалізовані заклади й забезпечувати підготовку здобувачів за всіма рівнями вищої освіти, включаючи присудження ступеня «доктор філософії». Інститути та академії, як правило, мають галузевий (профільний або технологічний) характер

і здійснюють освітню діяльність переважно на першому та другому рівнях, тоді як підготовка за третім і вищим науковим рівнями можлива лише за окремими спеціальностями. Коледжі обмежуються наданням освітніх програм для молодших бакалаврів і бакалаврів. Важливою відмінністю університетів, академій та інститутів є обов'язкове проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень [9].

Найбільш суттєві зміни внесені у Закон «Про вищу освіту» щодо Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, нового інституту який викликає дискусію серед освітян.

Запровадження в Україні ринкових відносин в усіх сферах життєдіяльності суспільства викликало появу поряд із державними також і ЗВО приватної форми власності. Триває значна конкуренція на ринку освітніх послуг, що вимагає реструктуризації слабких ЗВО та дотримання ними умов якості освіти. Державна служба якості освіти України визначила ступені ризику суб'єктів господарювання 2025/2026 навчальний рік у сфері вищої освіти. З-поміж 263 закладів вищої освіти (ЗВО) до суб'єктів господарювання з високим ступенем ризику належать 20 (7,6%), середнім – 181 (68,8%), а з незначним – 62 (23,6%) [11].

Сьогодні оптимізація ЗВО перебуває в центрі уваги суспільства завдяки систематичним ініціативам МОН України. Серед останніх варто назвати такі: введення грантової системи фінансування навчання, пропозиції щодо відшкодування державі вартості навчання за бюджетні кошти в різних формах, приватизацію державних ЗВО, введення індикативних цін на освітні послуги, експеримент з виборів ректорів наглядовими радами університетів, об'єднання та укрупнення ЗВО тощо.

Безперечно, в основі реформ та реорганізацій лежать два ключові чинники:

1. Скорочення обсягів державного фінансування вищої освіти.
2. Необхідність підвищення якості освітніх послуг.

Плани МОН полягають у скороченні кількості державних ЗВО до 100. Серед основних аргументів – негативна демографічна динаміка, воєнний стан, прагнення до європейських стандартів тощо.

Статистика (табл. 1) підтверджує тенденцію до зменшення кількості вступників до закладів вищої освіти України.

Таблиця 1 – Кількість ЗВО та контингент здобувачів освіти у 2020–2024 рр.

Рік	2020	2021	2022	2023	2024
Кількість ЗВО	515	386	347	314	314
Кількість осіб у ЗВО, тис.	1142	1047	1054	1149	956
Кількість осіб, прийнятих на навчання до ЗВО	277	239	245	252	199

Джерело: [9], Державна служба статистики України

Згідно Європейського досвіду, регулювання мережі університетів базується на кількості населення у країні (табл. 2). Розглянемо деякі з них.

Не дивлячись на те, що Україна не має найвищого показника кількості ЗВО на 1 млн населення, на перший погляд, на думку А.Макаренка ідея скорочення мережі ЗВО виглядає обґрунтованою [11]. Водночас реєстр суб'єктів освітньої діяльності України потребує детального аналізу, оскільки формальні показники не завжди відображають реальний стан якості освітніх послуг.

За даними Реєстру суб'єктів освітньої діяльності Єдиної державної електронної бази з питань освіти станом на 1 січня кожного року протягом 2020–2024 рр. освітні послуги рівня бакалавр, магістр, доктор філософії/доктор мистецтв надавали 614 суб'єктів освітньої діяльності. Із них 425 – державної форми власності, 39 – комунальної, 150 – приватної форми власності [5].

Місія вищої освіти – забезпечення сталого інноваційного розвитку України через підготовку висококваліфікованих фахівців, створення та поширення знань, формування інтелектуального, соціального та духовного капіталу суспільства, готового до викликів майбутнього [11].

Стратегічні й операційні цілі та завдання спрямовані на забезпечення місії вищої освіти, досягнення її бачення, розв'язання проблем, протистояння ризикам і викликам на основі найбільш повного використання можливостей і створення підґрунтя подальшого розвитку вищої освіти країни. Проведемо короткий опис стратегічних цілей та операційних цілей, які є їх складовими елементами (табл. 3).

Аналіз стратегічних та операційних цілей свідчить, що розвиток вищої освіти в Україні орієнтований на комплексне забезпечення її місії до 2031 року. Основна увага приділяється підвищенню автономії та ефективності управління закладами вищої освіти, забезпеченню балансу між потребами ринку праці та освітніми програмами, а також підвищенню якості та доступності освіти для різних верств населення. Важливою складовою є інтеграція науки, освіти та бізнесу для стимулювання інноваційного розвитку та комерціалізації наукових досліджень. Крім того, пріоритетними є розвиток кадрового потенціалу викладачів, впровадження концепції безперервної освіти та активна інтеграція у європейський і світовий освітній простір. Усі ці напрями разом формують системний підхід до забезпечення сталого

Таблиця 2 – Кількість населення та університетів у країнах світу у 2024 р.

Країна	Населення, млн. осіб	Кількість ЗВО	ЗВО на 1 млн. населення
Індонезія	279,0	3 277	11,7
Польща	40,6	408	10,1
Канада	39,1	383	9,8
США	341,6	3 180	9,3
Україна	34,0	314	9,2
Франція	68,4	625	9,1
Мексика	129,0	1 139	8,8
Японія	123,0	992	8,1
Південна Корея	51,7	401	7,8
Бразилія	217,0	1 264	5,8
Німеччина	83,3	461	5,5
Іран	89,8	440	4,9
Індія	1 440,0	5 349	3,7
Філіппіни	119,0	366	3,1
Китай	1 500,0	2 495	1,7

Джерело: [9, 13]

Таблиця 3 – Стратегічні та операційні цілі забезпечення місії вищої освіти

Стратегічна ціль	Операційна ціль
1	2
1. Покращення системи управління освітою і забезпечення автономії ЗВО	1.1. Створення системи конструктивної управлінської взаємодії МОН, ЗВО та зовнішніх стейкхолдерів
	1.2. Розвиток автономії ЗВО
	1.3. Збалансування мережі ЗВО з урахуванням галузевих і регіональних пріоритетів та історичного надбання
	1.4. Фінансова стабілізація діяльності ЗВО
2. Забезпечення збалансованості ринку праці фахівців з вищою освітою:	2.1. Розбудова дієвої системи прогнозування потреби у фахівцях з вищою освітою на ринку праці
	2.2. Створення механізму співпраці між системою вищої освіти та ринком праці

Продовження таблиці 3

1	2
3. Забезпечення якості і доступності вищої освіти для різних верств населення:	3.1. Розбудова системи державних стандартів вищої освіти на основі кваліфікаційних вимог і забезпечення відповідності змісту вищої освіти поточним і стратегічним цілям країни
	3.2. Розбудова дієвої системи внутрішнього та зовнішнього забезпечення і моніторингу якості вищої освіти
	3.3. Удосконалення системи професійної орієнтації та конкурсного відбору вступників
	3.4. Матеріально-технічне забезпечення та модернізація лабораторної бази ЗВО на світовому рівні
	3.5. Забезпечення доступності і інклюзивності вищої освіти
	3.6. Впровадження інноваційних технологій і дистанційного навчання у вищій освіті
4. Інтеграція науки, освіти та бізнесу для забезпечення економічного зростання країни	4.1. Розвиток інноваційної екосистеми вищої освіти
	4.2. Удосконалення фінансування та комерціалізації університетської науки
	4.3. Забезпечення фундаменталізації та універсалізації освітньої підготовки через спільні проєкти наукових і освітніх установ
	4.4. Впровадження підходів SMART-спеціалізації та Індустрії 4.0 в освітні програми
5. Розвиток кадрового потенціалу ЗВО	5.1. Підвищення статусу викладача в суспільстві
	5.2. Забезпечення можливостей та стимулювання особистого професійного розвитку викладачів
6. Розвиток системи безперервної освіти та навчання протягом життя	6.1. Впровадження концепції «Навчання протягом життя»
	6.2. Розбудова гнучкої системи освіти дорослих
7. Інтеграція у європейський і світовий освітній простір з урахуванням національних інтересів:	7.1. Організаційне забезпечення умов інтеграції у європейський та світовий науково-освітній простір
	7.2. Інтернаціоналізація науково-освітнього процесу
	7.3. Активне залучення іноземних студентів до навчання в Україні

Джерело: [11]

розвитку освітньої сфери, підвищення конкурентоспроможності українських закладів вищої освіти та їхнього іміджу на міжнародній арені.

Висновки. Отже, в результаті проведеного дослідження встановлено, що заклади вищої освіти в сучасних умовах функціонують як складні соціально-економічні системи, діяльність яких перебуває під впливом глобалізаційних процесів, демографічних змін, реформування освітньої сфери та посилення конкуренції на ринку освітніх послуг. Визначено, що забезпечення економічної безпеки закладів вищої освіти є необхідною умовою їх стабільного функціонування та сталого розвитку, оскільки дозволяє мінімізувати вплив зовнішніх і внутрішніх ризиків, зберігати конкурентні позиції та ефективно використовувати ресурсний потенціал.

Обґрунтовано, що важливим інструментом зміцнення економічної безпеки закладів вищої освіти виступає маркетинг освітніх послуг, який сприяє дослідженню потреб ринку праці,

формуванню позитивного іміджу закладу, розвитку бренду університету, залученню вступників і розширенню міжнародної співпраці. Встановлено, що впровадження маркетингового підходу дозволяє підвищити якість освітніх послуг, забезпечити ефективну комунікацію із зацікавленими сторонами та сприяти адаптації закладів освіти до змін зовнішнього середовища.

Доведено, що реалізація стратегічних цілей розвитку вищої освіти України, зокрема інтеграція освіти, науки та бізнесу, підвищення автономії закладів освіти, розвиток інноваційної діяльності та інтернаціоналізація освітнього простору, сприятиме підвищенню рівня економічної безпеки та конкурентоспроможності закладів вищої освіти. Перспективами подальших досліджень є розроблення практичних механізмів використання маркетингових технологій та цифрових інструментів для забезпечення сталого розвитку закладів вищої освіти в умовах сучасних соціально-економічних викликів.

Література:

1. Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Проект Закону України від 07.08.2018 № 9015 (Одержаний ВР України) «Про Стратегію сталого розвитку України до 2030 року». URL: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=511>

3. Указу Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року». URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
4. Виговська Н., Петрук А., Гришова І. Фінансовий аналіз як функціональна підсистема фінансового контролінгу. *Accounting & Finance/Oblik i Finansy*, 2025. С. 91.
5. Єдина державна електронна база з питань освіти. URL: <https://registry.edbo.gov.ua/opendata/educators>
6. Доценко-Білоус Н. Секторальний огляд у сфері надання освітніх послуг. Київ, 2015. 25 с.
7. Зайцева Л.О. Складові концепції сталого розвитку. *Ефективна економіка*. 2019. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7401>
8. Концепція розвитку освіти України на період 2015–2025 років (проект) : оф. Сайт «Освіта.UA». URL: <http://osvita.ua/news/43501/>
9. Макаренко А. Скільки закладів вищої освіти потрібно Україні?. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4006067-skilki-zakladiv-visoi-osviti-potribno-ukraini.html>
10. Стратегія реформування вищої освіти в Україні до 2020 року (проект). Проект розроблено Робочою групою під керівництвом Міністерства освіти і науки України. URL: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf
11. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2021–2031 роки URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
12. Управління безпекою вищої освіти та її економічне регулювання в сучасних умовах/ колектив авторів; за заг. ред. академіка НАПН України, заслуженого працівника освіти України, д-ра екон. наук, професора І.М. Грищенко; д-ра екон. наук, професора І.О. Тарасенко. Київ : КНУТД, 2020. 456 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/29063/3/2020_%D0%9COnograph_Grishchenko.pdf
13. Here are 15 countries with highest number of universities. Charles Ogwo. Business Day. June 8, 2024. URL: https://businessday.ng/bd-weekender/article/here-are-15-countries-with-highest-number-of-universities/?utm_source

References:

1. Zakon Ukrainy “Pro vyshchu osvitu” vid 01.07.2014 № 1556-VII Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
2. Proekt Zakonu Ukrainy vid 07.08.2018 № 9015 (Oderzhanyi VR Ukrainy) “Pro Stratehiu staloho rozvytku Ukrainy do 2030 roku”. Available at: <https://ips.ligazakon.net/document/JH6YF00A?an=511>
3. Ukazu Prezydenta Ukrainy “Pro Tsili staloho rozvytku Ukrainy na period do 2030 roku”. Available at: <http://www.zakon.rada.gov.ua/laws/show/722/2019#Text>
4. Vyhovska N., Petruk A., Hryshova I. (2025). Finansovyi analiz yak funktsionalna pidsystema finansovoho kontroli-nhu. *Accounting & Finance/Oblik i Finansy*, s. 91.
5. Yedyna derzhavna elektronna baza z pytan osvity. Available at: <https://registry.edbo.gov.ua/opendata/educators>
6. Dotsenko-Bilous N. (2015). Sektoralniy ohliad u sferi nadannia osvitnikh posluh. Kyiv, 25 s.
7. Zaitseva L. O. (2019). Skladovi kontseptsii staloho rozvytku. *Efektivna ekonomika*. no. 11. Available at: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7401>
8. Kontseptsii rozvytku osvity Ukrainy na period 2015–2025 rokiv (proekt) : of. Sait “Osvita.UA”. Available at: <http://osvita.ua/news/43501/>
9. Skilky zakladiv vyshchoi osvity potribno Ukraini? Anatolii Makarenko. Available at: <https://www.ukrinform.ua/rubric-society/4006067-skilki-zakladiv-visoi-osviti-potribno-ukraini.html>
10. Stratehiia reformuvannia vyshchoi osvity v Ukraini do 2020 roku (proekt). Proekt rozrobleno Robochoiu hrupoiu pid kerivnytstvom Ministerstva osvity i nauky Ukrainy. Available at: http://osvita.ua/doc/files/news/438/43883/HE_Reforms_Strategy_11_11_2014.pdf
11. Stratehiia rozvytku vyshchoi osvity v Ukraini na 2021–2031 roky. Available at: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/rizne/2020/09/25/rozvitku-vishchoi-osviti-v-ukraini-02-10-2020.pdf>
12. Upravlinnia bezpekoiu vyshchoi osvity ta yii ekonomichne rehuliuвання v suchasnykh umovakh / kolektyv avtoriv; za zah. red. akademika NAPN Ukrainy, zasluženoho pratsivnyka osvity Ukrainy, d-ra ekon. nauk, profesora I.M. Hryshchenka; d-ra ekon. nauk, profesora I.O. Tarasenko. Kyiv: KNUTD, 2020. 456 s. Available at: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/29063/3/2020_%D0%9COnograph_Grishchenko.pdf
13. Here are 15 countries with highest number of universities. Charles Ogwo. Business Day. June 8, 2024. Available at: https://businessday.ng/bd-weekender/article/here-are-15-countries-with-highest-number-of-universities/?utm_source

Дата надходження статті: 15.01.2026

Дата прийняття статті: 03.02.2026

Дата публікації статті: 02.03.2026